

Een Eenvoudigere Weg Naar Veiligheid (2)

© 2002, Coert Visser

Interessante ontwikkeling op het gebied van veiligheidsbevordering in Nederland.....

PREVENTIEF FOUILLEREN

Al enkele weken bestaat in de media veel belangstelling voor het preventieve fouilleringsbeleid dat Burgemeester Opstelten van Rotterdam heeft ingevoerd (in mijn ogen spreken velen ten onrechte van 'zero tolerance beleid'). Een interessant beleid van aanpakken dat veelbelovend is. Voor het eerst sinds vele jaren hebben burgers het idee dat overlast, criminaliteit en verloedering wel degelijk een halt kunnen worden toegeroepen. Voor het eerst sinds vele jaren wordt expliciet niet gewerkt volgens de zogenaamde waterbed-theorie.

DE WATERBED THEORIE

De waterbed theorie houdt het volgende in. Wanneer de politie overlast en criminaliteit op de ene plek bestrijdt dan verplaatst het zich naar een andere plek, net zoals bij een waterbed. Als je drukt op de ene plek dan komt het bed op een andere plek weer omhoog. Veel politiemensen, hulpverleners, beleidsmakers en burgers hebben de afgelopen jaren heilig geloofd in de waterbed theorie. Ze waren er van overtuigd dat je overlast beter kon gedogen op vaste plekken 'want dan heb je er tenminste zicht op'. Aanhangers van de waterbedtheorie wisten ZEKER dat bijvoorbeeld het bestrijden van overlast op het centraal station zou leiden tot het verplaatsen van de overlast naar andere delen van de stad en dat het aanpakken van de overlast niet meer zou zijn dan opjaagbeleid en dweilen met de kraan open. Daar werd alles alleen maar nog erger van...

PESSIMISME

De waterbedtheorie is inherent pessimistisch omdat zij ervan uitgaat dat de hoeveelheid overlast een constante is. Bestrijden MOET leiden tot verplaatsing van het probleem en het KAN niet leiden tot oplossen van het probleem. De waterbedtheorie hanteert ook een zeer pessimistisch mensbeeld. Voor junks en overlastbezorgers is er immers geen hoop en geen keuzevrijheid: met zekerheid wordt gesteld dat zij NIET zullen stoppen met hun schadelijke gedrag.

WE ZIJN FATALISTISCH GEWORDEN

De waterbedtheorie heeft er in belangrijke mate aan bijgedragen dat we ons geloof in de zin van de bestrijding van criminaliteit, overlast en verloedering zijn kwijtgeraakt. We zijn fatalistisch geworden. Velen zijn het als normaal gaan beschouwen dat de stad vergeven is van de zakkenrollers en junks. Velen zijn het als normaal gaan zien dat een fiets die niet op slot staat gestolen wordt. Velen beschouwen het letterlijk als VRAGEN om een autoinbraak als er spullen van waarde zichtbaar in je auto liggen.

Pessimisme en fatalisme hebben de neiging self fulfilling prophecies te worden, zij maken zichzelf waar. Als je niets doet om problemen aan te pakken, los je ze inderdaad niet op. Hierin kun je een bevestiging zien van je idee dat de problemen niet oplosbaar zijn. Het cirkeltje is rond.

MEER VEILIGHEID IS MOGELIJK!

Bewijs voor de waterbedtheorie is er niet. Aanwijzingen voor de ongeldigheid van de waterbedtheorie zijn er wel. Zie hiervoor mijn eerdere column [Een eenvoudigere weg naar veiligheid](#). Hier wordt beschreven hoe New York een vergelijkbaar beleid heeft gevoerd met veel succes. Toegegeven: wanneer het aanpakbeleid net is ingezet, treedt er wel degelijk een verplaatsing van de ellende op. Overlastbezorgers geven hun gedrag niet bij het minste of geringste op. Maar na verloop van tijd wordt opgejaagd worden dermate onplezierig en duur dat een groot deel van de overlastbezorgers eieren voor zijn geld kiest.

AANPAKKEN EN VOLHOUDEN

Dat het keren van het criminaliteits-, overlasts- en verloederingstij makkelijk is beweert natuurlijk niemand. Volhouden is essentieel. Dat nu een toenemende hoeveelheid bestuurders hun fatalisme afschudden en kiezen voor een beleid van aanpakken is uitstekend nieuws.